

Kjak

Kvøða til stríðsfelagarnar Stríðsfúsa socialisman

Høgrarák og vesturætt landsuðurrákið fossandi rekur nú er vorðið so illa statt fólksins ogn kúgandi valdið tekur

Eyðrænandi ríkmannalið spekulantar í hópatali kúgaðu fjældini ei gevur grið men ei teir sigra á vali !

Balsam fyri likam og sál á socialismunnar lovsong lýða socialismunnar hægsta mál Fylkjast í hóp ! mót órættvísi stríða !

Socialistiska blóðreyða stríðsbál máttmikið, geisandi logar ljómandi frítt um heyg og vál socialistiska fólkaheimið roðar !

Hànasaða borgarliga afturhald miðaldar vónloysisstreymar knúsa tað kúgandi vald ! Socialismunnar fælsisdreymar !

Samhaldsfesti, frælsisstríð ! Frælsisljómur skæri Socialistiska birtan blóðreyð og fríð Stríðshugað hvagar eg enn fari

Socialistiska hugsjónin sterk, føgur er drepandi sjálvsøknisandan køvur Samhaldsfasta boðskapin ber Stríðshugaða fjældin máttmikil, føgur !

Kammerátar ! Hevjum stríðsmerkið hátt ! Sigursæli stríðslúður vil ljóma ! Kammerátar ! Vit koma aftur brátt ! Socialistiska fragdarglæman sýnir alra sóma !

1. mai 2012

Sólmundur

Niels Midjord

Er leisturin fyri kommunu-samanleggingini tann rætti?

Í 40 ár hevur kommunusamanleggingin verið í umbúna, og at hon ikki er komin ígjøgnum enn, man benda á, at leisturin sum ætlanin er at leggja saman útfrá, ikki er so væl eignaður til okkara viðurskipti. Grundgevingin hjá landsstýrismanninum í kommunumálum fyri at leggja saman er, at soleiðis er gjørt í øllum grannalondunum okkara, og fyri tey hevur hetta ivaleyst verið gott og gagnligt, men trupulleikin er bara tann, at tú kanst ikki skipa eitt pinkusamfelag, sum okkara á sama hátt, sum eitt samfelag, ið telur fleiri milliónir fólk, ella tað kanst tú saktans, men tá fært tú eina umsiting, sum er so stór og kostar so nógv, at líttla samfelagið orkar ikki at bera hana. T. d er ætlanin at leggja umsitingina av skúlanum út á tær sjeý ætlaðu kommunueindirnar, samstundis sum ein miðfyrisiting verður varðveitt, men um kommunalu fyrisitingarnar skulu gera sítt arbeiði við sama fakliga innliti, sum Landsskúlafyrisitingin, so fer tað at kosta, um ikki átta ferðir so nógv, sum tað kostar nú, so út ímót! Og hvat fara fylgjurnar at verða av at leggja eldraðkið út til kommunurnar? Fer tað ikki at føra til stættarmun ímillum tey gomlu í miðstaðarøkinum og tey í útjaðaranum?

Haldi ikki, at tað er skilagott, soleiðis at syndra umsitingina. Var tað náttúrligt fyrr, at høvuðsstaðurin átti hesa umsiting, so er tað meira náttúrligt í dag, nú 80% av Føroya fólki í mesta lagi búgva ein tíma frá Havnini. Umsitingin kundi ivaleyst verið effektivari og meira liðilig, men hinvegin er ikki so nógv at siga til hetta, tá í havt verður í huga, at tað síðstu 40 árin hevur ligið í kortinum, at umsitingin, soleiðis sum hon nú er, skuldi niðurleggjast.

Lógu vit t.d. mitt í Jút-

landi, høvdu vit verið lögð saman við aðrari kommunu, við tað at Føroyar máldar við donskum mátistokki eru ein ov lítil eind til eina kommunu, tí haldi eg, at vit í omanfyri nevndu málum áttu at havt eina landsumfatandi fyrisiting, við sersømdum til tey øki, har ikki landfast er, soleiðis at allir borgarar í landinum kundu fingið sama tænaustøði.

Hinvegin haldi eg, at tað er av alstórum týðningi, ja lívsneyðugt, at vit fáa størri kommunalar eindir. Fyri at byrgja upp fyri fráflytingini, er tað avgerandi, at varðveita eitt fjølbroytt, dynamiskt og lívsfrískt samfelag. Hetta kunnu vit bara gera, um javnvág er millum miðstaðarøkið og útjaðaran, og tann javnváginn kann ikki haldast uppi við smáum kommunum í útjaðaranum og stórum í miðstaðarøkinum.

Men samanleggingin átt ikki at verið gjørd út frá landafrøðiligum eindum, men heldur átti at verið hugt at, hvat tey eru best til í teimum ymisku økjum, bólka økini upp eftir tí, og so lagt stovnar, sum náttúrliga hoyrdu til arbeiðsøkið hjá hjá hvørjari kommunalari eind sær út til avvarandi kommunu.

Fyri at geva eina betri fatan av, hvussu hesin “vinnuleisturin” er hugsaður, loyvi eg mær at koma við einum boði um, hvussu ein kommunusamanlegging kundi veri gjørd eftir hesum leisti. Tað er kanska hugstoytt, soleiðis at leggja stovnar út á kommunalu økini, men um hetta kann gera stovnarnar meira viðkomandi fyri øki, og geva økinum ein sterkari samleiða, sum so aftur ávirkar stovnarnar, soleiðis at teir fara at virka betur, so er nógv vunnið.

Havi longu nevnt Havnina sum fyrisitingardepul. Tað eru fá lond, har høvuðsstaðurin liggur so miðskeiðis

í landinum, sum okkara. Bara tað og so stutta frástøðan til flestu borgararnar í landinum gevur Havnini bestu umstøður til at tæna øllum landinum, sum miðfyrisiting.

Klaksvík er høvuðsbýurin innan fiskivinnu, og saman við Eysturkommunu og Fuglafirði stendur hon fyri stórum parti av okkara útflutningi. Tilsamans eru hesar tríggjar kommunurnar sostætt ein náttúrligur fiskivinnudepul.

Í Fuglafirði gongur hendan skemtisøgan:

“Hví hevur Tjaldrið ð í endanum?”

“Tí tað liggur altíð bundið!”

Tjaldrið liggur, tí Vaktar- og bjargingartænastan hevur ongan pening til olju! Hugsu ikki, at tað hevði borið til at spart seg soleiðis eftir reyv, um Vaktar- og bjargingartænastan lá í miðum fiskivinnudeplinum.

Ofta eru fiskivinnan og fiskifrøðin ósamd, og tá tykist tað mangan, sum um pørtunum væntar virðing hvør fyri øðrum. Her hevði kanska vend komið í, til gagns fyri báar partar, um Fiskiransóknarstovan lá í miðum fiskivinnudeplinum, og frøðingar og fiskimenn dagliga gingu hvør um annan. O. s. fr.

Ein vælútbygður og væl-virkandi fiskivinnudepul hevði ikki tikið nakað frá fiskivinnuni kring landið, heldur hevði øll fiskivinnan fingið gagn av einum slíkum depli.

Sandoy hevur frá gamlari tíð verði leiðandi innan landbúnað, tí átti hon at fingið royndarstöðina og aðrar stovnar, sum hoyra landbúnaðinum til, og so átti hon at lagt saman við útoyggjunum, har landbúnaður nærur er einast vinnian.

Vágar eru høvuðsportrið til og úr útheiminum, náttúrligt hevði tí verið, um ferðavinnudepulinn lá har. Í Myki-

nesi og í Vestmanna hava tey duga best at gagnnýtt ferðavinnuna, søgusavnið í Vestmanna er eitt áhugavert úrslit av hesum og ikki minni áhugaverd er ætlanin í Kvívík at endurbyggja víkingatoftirnar oman fyri bygdina. Soleiðis verða víkingatoftirnar, bæði tær upprunaligu og tær endurbygdu, saman við søgusavninum og Vestmannabjörgunum ein samlað upplivingareind, sum hvørt fer at styrkja annað. Náttúrligt er tí at hesar tríggjar bygdirnar saman við Vágoyinni taka seg saman í ein ferðavinnudepul.

Og so haldi eg at oljувinnudepulinn átti at ligi í Suðuroy.

Nevndi í byrjanini, at fyri at byrgja upp fyri fráflytingini, er tað avgerandi, at varðveita eitt fjølbroytt, dynamiskt og lívsfrískt samfelag, og at hetta kunnu vit bara gera, um javnvág er millum miðstaðarøkið og útjaðaran. Um Eysturoyggin verður lögð saman til eina kommunu, er tað náttúrligt, at fyrisitingin kemur at liggja í Runavík, tí har er størsti fólkatittleikin í økinum. Men tá ið Skálafjarðartunnilin kemur, vónandi um ikki so langa tíð, verður fráleikin ímillum Havnina og Runavík so mikið lítil, at báðir býirnir fara at virka sum ein. At báðar tær størstu kommunurnar soleiðis í praksis verða lagdar saman av Skálafjarðartunlinum fer at skeikla javnvágina ímillum miðstaðarøki og útjaðaran í ólukkumát. Tí atkvøði eg ímóti, at Eysturoyggin verður ein kommuna.